Socialstyrelsen

Vad är nytt i Socialstyrelsens nationella riktlinjer?

Birgitta Pleijel, 261102

Vi vill bredda tolkningen av begreppet palliativ vård

- Inte enbart livets absoluta slutskede, utan **tidigare** vid livshotande tillstånd
- Inte först vård som botar och därefter vård som lindrar, utan ha ett palliativt förhållningssätt och erbjuda palliativ vård **integrerat** med annan vård
- Inte enbart äldre, utan **oavsett ålder**
- Inte enbart vård på hospice eller på särskilt boende, utan **oavsett vårdform**
- Inte enbart cancer, utan **oavsett sjukdom eller tillstånd**

- Socialstyrelsens nationella riktlinjer är en pusselbit i den nationella kunskapsstyrningen
- Utgår från behovet av vägledning och riktar sig till beslutsfattare
- Ett stöd för resursfördelning inom hälso- och sjukvård och omsorg
- Baseras på bästa tillgängliga kunskap
- Rangordnade rekommendationer på gruppnivå om vilken åtgärd som bör ges vid ett visst tillstånd

Socialstyrelsen

Begränsad delning

9 rekommendationer inom 4 områden

- Integrera vården och utbilda personalen
- Erbjud återkommande samtal och stöd
- Säkerställ tillgång till specialiserad palliativ vård
- Erbjud stöd till närstående

Nio rekommendationer till beslutsfattare i vård och omsorg

1. Integrera palliativ vård med annan vård
2. Erbjud kontinuerlig fortbildning i Palliativt förhållningssätt
3. Erbjud Samtal vid allvarlig sjukdom
4. Erbjud regelbunden strukturerad skattning av den samlade symtombördan, som underlag för fortsatt vård
5. Inkludera en strategi för palliativ vård i den individuella vårdplanen
6. Erbjud psykologiskt, socialt och existentiellt stöd till personen
7. Säkerställ tillgång till specialiserad palliativ vård
8. Erbjud psykologiskt, socialt och existentiellt stöd till närstående som behöver eget stöd
9. Erbjud efterlevandesamtal

Begrepp i Socialstyrelsens termbank, 2025

Palliativ vård

- *Definition:* Hälso- och sjukvård som syftar till att lindra lidande och främja livskvalitet för personer med tillstånd som kan leda till döden inom dagar, veckor eller år, och som innebär beaktade av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov samt stöd till närstående

- *Anmärkning:*
  - Palliativ vård kan ges oavsett ålder eller diagnos
  - Palliativ vård kan ges parallellt med sjukdomsspecifik behandling

Socialstyrelsen

Begränsad delning

Begrepp i Socialstyrelsens termbank, 2025

Palliativt förhållningssätt

- *Definition:* Förhållningssätt som kännetecknas av helhetssyn på människan, och som prioriterar livskvalitet samt individuella önskemål och behov vid avvägning av insatser
- *Anmärkning:*
  - Helhetssyn innebär att beakta en persons fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov
  - Det palliativa förhållningssättet innebär att en professionell bedömning av personens tillstånd, behov och önskemål görs för att stödja personen att leva med största möjliga livskvalitet till livets slut

Socialstyrelsen

Begränsad delning

Begrepp i Socialstyrelsens termbank, 2025

Samtal vid allvarlig sjukdom (SVAS)

- *Definition:* Samtal där hälso-och sjukvårdspersonal och en person vars tillstånd kan leda till döden inom dagar, veckor eller år, och/eller dennes närstående, diskuterar innehållet i den fortsatta vården utifrån personens hälsotillstånd, behov och önskemål.
- *Anmärkning:* Samtal vid allvarlig sjukdom hålls tidigt och återkommande i vårdprocessen.

Uttrycket ”allvarlig sjukdom” används i olika betydelser i olika sammanhang. Denna definition syftar till att skilja mellan olika typer av samtal inom palliativ vård.

KVÅ-kod XV037

"*Samtal vid allvarlig sjukdom utifrån ett palliativt förhållningssätt*”, börjar kunna användas från årsskiftet.

Socialstyrelsen

Begränsad delning

Vanliga ämnen som tas upp i SVAS

- Vad personen och närstående vet och vill veta om sjukdomen eller tillståndet.
- Vad som är viktigt för personen och närstående, under sjukdomstiden och när döden närmar sig, såsom hopp och rädslor.
- Sjukdomens eller tillståndets förväntade förlopp.
- Möjligheter till symtomlindring, hjälp och stöd samt rätt att avstå från olika insatser.
- Närståendes behov av information och stöd samt möjlighet och vilja att vara delaktiga.
- Hur man kan hantera situationer där personen inte själv kan eller vill framföra sin vilja.

Socialstyrelsen

Ta del av nationella riktlinjer för palliativ vård, uppdaterade definitioner och stöd i implementeringsarbetet.

Scanna QR-koden för mer information.

